

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-10-09
Besvaras senast
2017-10-23

Till utrikesminister Margot Wallström (S)

2017/18:21 Sveriges hållning till automatiserade vapensystem

Automatiserade vapensystem skapar en allt större etisk debatt. Hur rimligt är det att utifrån en bekväm stol någonstans i till exempel USA med hjälp av satellitdata (överförda från det svenska statliga rymdbolaget SSC) skicka drönare för att mörda människor i Pakistans berg och sedan gå på lunch, väl vetande att offren mycket ofta är barn och oskyldiga? Enligt en rapport från ansedda Stanford University och New York University är bara 2 procent av dem som dödas så kallade high level targets.

Dessa automatiserade vapensystem är utformade så att de ska kunna välja ut och bekämpa mål utan någon mänsklig insats efter aktivering. Men vapensystemens drift kan också övertas av mänskliga operatörer. Det gör att det mänskliga omdömet avgör användningen av våld, om detta anses påkallat av de konkreta omständigheterna för vapensystemens insats i en given stridsmiljö. Således är förlösa flygfarkoster med beväpning (unmanned combat aerial vehicles, UCAV) inte autonoma robotar utan fjärrstyrda flygplan. Missilförsvarssystem som de fartygsburna Aegis- och Phalanx-systemen, Israels luftvärn – den så kallade järnkupolen – eller de Sverigeaktuella landbaserade Patriotrobotarna är andra exempel på fullt automatiserade vapensystem. Olika röster har höjts för ett moratorium.

En stat som vill utveckla, anskaffa eller välja ett nytt vapen måste genomföra en grundlig folkrättslig granskning. Detta granskningskrav, som återfinns i artikel 36 i 1977 års tilläggsprotokoll till Genèvekonventionerna den 12 augusti 1949 rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter, har till uppgift att ålägga staterna en skyldighet att se till att nya vapen inte fungerar på ett godtyckligt sätt och att de inte orsakar onödigt lidande eller överflödigt skada.

Mot denna bakgrund vill jag fråga utrikesminister Margot Wallström:

1. Hur har Sveriges regering agerat i fråga om automatiserade vapensystem?
2. Avser ministern att ta några initiativ för att pröva dessa system ur folkrättsligt perspektiv?

3. Bør Sverige enligt ministern verka för ett moratorium?

.....

Stig Henriksson (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders